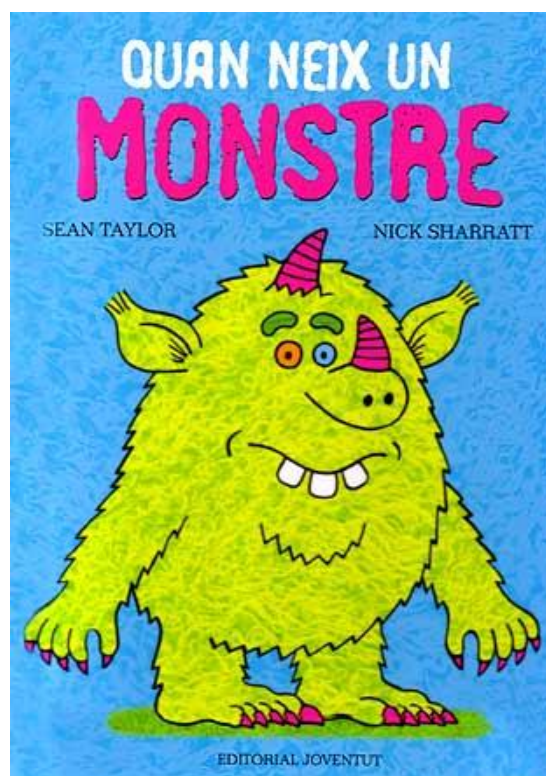

El Gust per la Lectura 2016-2017

CICLE INICIAL D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Quan neix un monstre

Sean Taylor i Nick Sharratt

GUIA DIDÀCTICA

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

El Gust per la Lectura 2016-2017

Cicle inicial d'educació primària

Quan neix un monstre

Guia didàctica

Departament d'Ensenyament
Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersiò i Acolliment Lingüístics

Núria Rofes

Setembre de 2016

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 4.0 Internacional de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca>

Quan neix un monstre

ÍNDEX

1. TEMA: LA POR

1.1 Què és la por?.....	4
1.2 Afrontar la por llegint	6
1.3 Guia de contes de por.....	8
1.4 Més llibres de por.....	8
1.5 Contes de por per escoltar.....	12
1.6 Bibliografia.....	12

2. EL LLIBRE QUE TENIM A LES MANS

2.1 Introducció.....	13
2.2 Estratègia de lectura “formular hipòtesis i comprovar-les”	13
2.3 El mestre, model de lectura en veu alta.....	14
2.4 Abans de la lectura.....	15
2.5 Durant la lectura.....	18
2.6 Després de la lectura.....	27
2.7 Quadre de continguts.....	39
Annex 1: Material de suport per a l'alumnat.....	40
Annex 2: Contes de monstres.....	54

1. TEMA: LA POR

La por és un sentiment natural i constitutiu de l'espècie humana i, per això, no és negativa en si mateixa, i potser és inevitable que el nen visqui emocions desagradables i tingui por en el transcurs de les primeres etapes de l'edat evolutiva.

Angelo Nobile: *Letteratura giovanile*

1.1 Què és?

La por es pot definir com una manifestació emocional de reacció davant situacions i experiències que són percebudes com un perill. Es tracta d'una resposta innata de la ment, íntimament relacionada amb l'instint de conservació i amb la necessitat de preservació de la vida, amb la supervivència, i constitueix una constant dels humans al llarg de la seva existència com a espècie. És, doncs, un sentiment natural.

Es pot experimentar por davant la percepció d'un perill real o imaginari. Com menys respongui la por a una amenaça real, més tendència hi ha a desenvolupar trastorns emocionals, com ara angoixa o ansietat, que en els infants es tradueix en rebequeries i mals hàbits, que poden anar acompanyats o no de trastorns fisiològics, com ara mareig o vertigen. La por és "sana" quan la reacció instintiva és proporcional a l'amenaça, mentre que es considera "neuròtica" aquella por que és desproporcionada en relació amb el perill real. La persistència en el temps d'una por imaginària o neuròtica s'acaba convertint en una fòbia.

La por és inherent al procés de maduració dels infants, i es manifesta des que l'infant és nadó. Aquesta por inicial té l'origen en l'extrema dependència en què neix respecte de la mare i el seu entorn, i es concreta en la inseguretat causada per l'absència d'un model de confiança proporcionada per la mare o un altre familiar, davant un perill. La mare transmet al nadó confiança i seguretat, tot i que també li pot transmetre un estat indefinit de tensió, que afecta la seva conducta. La por inicial evoluciona amb l'edat segons el desenvolupament de l'infant.

A més de la por de separar-se de la mare o altres familiars, hi ha dues pors bàsiques més: dels animals i del mal físic. Es tracta de reminiscències de pors dels depredadors i dels perills de la natura, de caràcter instintiu. A mesura que creix, l'infant experimenta pors relacionades amb la maduració neuropsicològica i l'adquisició d'habilitats cognitives, del tot normals. A partir del vuitè mes de vida experimenta por davant de persones estranyes. Es tracta d'una por que serveix per prevenir perills i alerta l'infant per demanar ajuda. De fet, aquesta por és senyal que la configuració d'un sistema de seguretat per evitar perills ha començat. L'ansietat que se'n deriva actuarà com a equilibrador de la curiositat quan es comença a allunyar de la protecció de la mare.

Les limitacions del coneixement provinent de la incorporació d'informacions proporcionades per l'entorn immediat, no del tot coherents, i una imaginació desbordant són característiques d'aquesta etapa infantil, dominada per un sentiment identitari en construcció i la incapacitat de distingir la realitat de la fantasia. Tot plegat fa que l'infant cregui en éssers fantàstics pel sol fet d'haver-los imaginat. Entre els quatre i els set anys es viuen el major nombre de pors infantils causades per aquestes circumstàncies que defineixen un pensament poc realista i concret, dotat d'una imaginació que continua funcionant en anar a dormir. És l'època dels terrors nocturns al voltant de la foscor, en què apareixen monstres i fantasmes; i de les pors imaginàries, sobretot de ser atrapat. Perquè de la mateixa manera que l'infant no distingeix el que és real del que no ho és, tampoc no discrimina les pors tangibles o adaptatives, que responen a un perill real, de les pors irracionals o evolutives, relacionades amb el seu estadi de desenvolupament personal.

Aquestes pors evolutives acostumen a desaparèixer a mesura que la discriminació entre realitat i fantasia esdevé més conscient. Aquest procés atorga seguretat i autocontrol a l'infant. Per descomptat, l'entorn familiar i educatiu immediat hi contribueix, en la mesura que ajuda el nen a superar les seves pors infantils. En aquest sentit, es poden assenyalar alguns elements que exposen l'infant a l'increment de les seves pors: alguns estímuls audiovisuals presents en el cinema, les notícies i la programació infantil; les discussions entre els pares, que poden generar por per la separació; i les bromes de mal gust, que poden suposar ensurts traumatitzadors, segons assenyalava Montse Domènech (2016).

De 0 a 1 any: plora davant d'estímuls desconeguts, estranys, sorolls forts, separació...

De 2 a 4 anys: por dels animals, por de fer-se mal, foscor, persones disfressades, sorolls forts...

De 4 a 6 anys: por de la foscor, d'éssers imaginaris (monstres i fantasmes), d'estar sol, d'animals, d'elements de la natura (per exemple, els trons)

De 6 a 9 anys: por al mal físic, als éssers fantàstics, a la mort, al ridícul per la manca d'habilitats escolars i esportives

De 9 a 12 anys: por als incendis, als accidents, a contreure malalties greus. Apareix la por al divorci dels pares o al mal rendiment escolar.

De 12 a 18 anys: pors relacionades amb l'autoestima personal (capacitat intel·lectual, aspecte físic, por al fracàs) i amb les relacions socials.

Laura COLL (2015). "La por infantil: identificar-la, afrontar-la i superar-la", *El nano*.

Enrique Echeburúa, citant Domènech (2016), assenyala que una por es pot transformar en fòbia quan s'evita reiteradament la situació temuda, és a dir, quan en comptes d'afrontar-la se la defuig. La privació de l'exploració de l'entorn i de l'experimentació per part de l'infant sol respondre a la por dels pares. Els pares no haurien de transmetre les seves pors als fills.

Sobreprotegir l'infant, resoldre-li els conflictes que ha generat i donar exemple de covardia són, segons José Antonio Marina, citat per Montse Domènech (2006), conductes evasives que afavoreixen la por de l'infant. Aquests mals hàbits i unes pautes educatives disfuncionals poden desencadenar trastorns relacionats amb la por que acabin desembocant en fòbies.

1.2. Afrontar la por llegint

Segons assenyala Tamar Chansky, la calma dels pares és l'actitud ideal perquè els fills superin les seves pors infantils, ja que els transmet seguretat. El contacte tàctil, oral i ocular entre uns i altres constitueix la base per superar la por i combatre l'ansietat, seguint el que Domènech (2016) anomena "teràpia compensatòria activa", que consisteix a detectar el trauma causant del sentiment de por i substituir-lo per idees més optimistes parlant amb l'infant. En aquest procés, sense fer enfrontar directament l'infant amb la seva por, l'adult li ha de proporcionar ajudes per afavorir que s'acosti a la situació que li fa por, de manera que en pugui extreure una reflexió pràctica i afrontar les seves emocions. Addicionalment, convé ensenyar l'infant a preparar-se per a les situacions que li provoquen por, de manera que aprengui a integrar emocionalment aquest sentiment.

Fer dibuixos, jugar i llegir al voltant de les situacions que provoquen por són procediments apropiats per reconduir les pors infantils i proporcionar eines a l'infant perquè les afronti adequadament. La clau consisteix a afavorir-ne la representació de manera que l'infant s'hi pugui apropar.

En el cas concret de la lectura, Gemma Lienas (2013) ha descrit la relació que té amb les emocions. Parteix del concepte de les neurones mirall de Giacomo Rizzolati, segons el qual els humans posem unes neurones especials que s'activen davant d'estímuls externs i permeten entendre l'altre imaginant-ne l'estat emocional. La representació del món inherent a la narrativa permet reproduir les sensacions de la realitat mitjançant la imaginació i forneix un aprenentatge social susceptible de ser posat en pràctica. L'accés a l'experimentació de sensacions i emocions que l'empatia envers els personatges (i la seva psicologia, la seva conducta) permet obre una perspectiva que la realitat no pot oferir i permet experimentar emocions que altrament són inaccessibles.

La relació entre lectura i emocions, doncs, és clara. Gemma Lienas l'explica a partir de la descripció de les parts del cervell humà, dividit en: cervell reptilià, cervell límbic i neocòrtex. El cervell reptilià constitueix la part més interior i primitiva, en què s'allotgen els instints més bàsics de supervivència, com ara

la reproducció sexual, la cerca de menjar i les respostes del tipus baralla i fugida (aquesta última clarament relacionada amb la por). El cervell límbic és l'anomenat cervell emocional, en què s'allotgen els centres de l'afectivitat: penes, angoixes i alegries intenses. Finalment, el neocòrtex és el cervell racional, que conté el pensament abstracte i la projecció temporal, la consciència del jo, el llenguatge, la imaginació i la creativitat. Citant *El error de Descartes*, d'Antonio Damásio, dona per superada la dicotomia noucentista entre racionalitat i emotivitat –inseririda en un marc teòric que atribuïa a la intel·ligència racional la presa de decisions–, i assenyala l'emoció com el primer mecanisme de la racionalitat. Recorre al concepte d'intel·ligència emocional: emotivitat i racionalitat es compenetren i es diferencien de la intel·ligència específicament cognitiva. A *Educar les emocions*, M. Àngels Viladot assenyala la lectura com a entrenament per millorar la intel·ligència emocional i relaciona la literatura amb l'educació dels pobles al llarg de la Història. La lectura afavoreix el coneixement dels altres, de la societat, i també l'autoconeixement, perquè permet identificar els conflictes i aprendre a conèixer-ne els desenllaços. És així com s'adquireix i s'educa la intel·ligència emocional.

Tradicionalment la literatura ha estat una manera d'exorcitzar la por, de conjurar-la. Ha estat lligada a les pors de la Humanitat des dels seus orígens i, de fet, inclou molts personatges definits per la indefensió i els perills que els assetgen.

En el camp de la literatura infantil, els nens s'identifiquen amb els personatges, n'experimenten la tensió i l'ansietat, interioritzen els esdeveniments i conflictes plantejats en el conte, resolts per altri. Finalment mobilitzen els recursos personals per fer un aprenentatge al voltant de la màgia, la casualitat i la bondat, que reverteixen en la concepció que tenen de la confiança, element clau per a la construcció de la seguretat personal, íntimament lligada a l'origen de la por infantil. El gust per la repetició d'un mateix conte o narració és una prova d'aquest mecanisme, que serveix per tornar a experimentar la mateixa emoció.

La possibilitat d'experimentar que proporcionen les narracions de por, que reproduïen aquesta mateixa emoció, la tensió i l'ansietat, projecten l'infant a les situacions que plantegen i fan que es pregunti sobre la seva pròpia personalitat, de manera que pot assajar una resposta des de la intel·ligència emocional. Els perills potencials, la manera d'actuar davant del perill, la capacitat personal per enfrontar-s'hi i, doncs, l'autoconeixement de capacitats i limitacions, l'autoconfiança a partir de la regulació emocional, les possibilitats de resolució de conflictes, incloses l'ajuda d'altri i la fugida, i la distinció entre perill i suport potencials són qüestions que l'infant pot abordar a partir de la lectura de narracions de por. És d'aquesta manera que lectura i por es conjunquen per estimular l'ordenació de la psique infantil.

1.3. Guia de contes de por

Al web de la Biblioteca de Balaguer es pot trobar l'apartat *Creixem llegint*. És un projecte de promoció de la lectura adreçat a infants de 0 a 5 anys i a les

seves famílies. Disposen de catorze guies (reculls bibliogràfics) de temes ben diversos. La número 6 fa referència al tema de la por.

La por

BIBLIOTECA
MARGARIDA
MONTFERRAT
BALAGUER

Guies per créixer llegint 6

Contes per a infants

<http://www.balaguer.cat/portal/7/data/por.pdf>

En aquesta guia podeu trobar contes per a infants i llibres per als pares.

1.4. Més llibres de por

A la contraportada de la revista *Tatano* es publica sistemàticament un còmic en què es narra una aventura d'en Pere Sense Por. Aquest noi, acompanyat del seu gosset Quisso, viatja per descobrir què és la por. En els seus periples troba personatges que a qualsevol nen o jove els espantaria: dimonis, bruixes, fantasmes, gegants, ogres, fantasmes, vampirs, bandolers, malfactors... però en Pere sense Por tracta aquests personatges sense cap prejudici, amb ironia i humor. Es riu de la situació i d'ells. La lectura d'aquests còmics pot constituir una bona manera per treballar la por amb els nens i nenes de CI i de CM. A través de les històries coneixeran els personatges als quals la literatura popular atribueix la missió d'espantar, i també coneixeran tots aquells espais on, amb més facilitat, es poden trobar aquests personatges: cases abandonades, castells misteriosos, casalots, boscos frondosos, coves...

En Pere sense por (2009)

L'any 2009 l'editorial La Galera va publicar un volum que aplega un bon nombre d'històries d'aquest personatge. Un llibre que pot formar part de la biblioteca de l'escola, ja que els nens gaudeixen llegint aquestes històries des de la seguretat que els dona estar lluny de la situació que viu el personatge. La

resolució de la trama en clau d'humor fa que els alumnes puguin treure ferro a les sensacions i efectes que els provoca la por.

	<ul style="list-style-type: none">• Autors: Albert Jané; Teresa Duran• La Galera <p>En Pere Sense Por i en Quisso van pertot arreu per saber què és la por. El gos prou que ho sap, però en Pere està entestat a descobrir-ho. Però ho té difícil perquè sempre acaba capgirant les situacions més terrorífiques. Torna a viure algunes de les aventures d'un dels personatges més famosos de la revista <i>Tatano</i>, el Cavall Fort dels petits, aplegades en un sol volum.</p>
	<p>Mercè Ubach</p> <p><i>L'Hug el poruc</i></p> <p>Editorial El cep i la nansa, 2014</p> <p>Podeu trobar la guia didàctica al web de l'editorial http://www.elcepilanansa.com/catalogue-infantil/ginjoler/</p> <p>Aquest llibre forma part de la col·lecció «El Ginjoler», que sempre inclou un DVD amb l'adaptació a la llengua de signes catalana.</p>

Col·lecció “El Micalet de por”, de l'editorial Bromera

L'editorial Bromera té una col·lecció, “El Micalet de por”, on podeu trobar onze títols de llibres de por adequats per a cicle superior <http://www.bromera.com/llistat-colleccions.html?el-micalet-de-por>

Els nens aficionats a patir emocions fortes trobaran en aquests llibres uns bon aliats. La por, en la majoria dels llibres, la provoquen fets “inexplicables”: aparicions, plantes amb poders sobrenaturals, morts vivents...

En destaquem especialment un:

ALAPONT, Pasqual. *Tres cops en la nit*. Il·lustr. Javier Lacasta Llácer. Alzira: Bromera, 2015 (“El Micalet de por”; 11)

A la revista *Faristol* es va publicar una crítica del llibre:

http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/detall_critiques.php?recordID=2692

<http://www.bromera.com/llistat-colleccions.html?el-micalet-de-por>

Llibres d'altres edicions del Gust per la Lectura que permeten treballar el tema de la por amb els enllaços a les guies didàctiques corresponents

	<p>Neil Gaiman [escriptor] Dave McKean [il·lustrador] <i>Llops dins les parets</i> Astiberri</p> <p>Quadern per a l'alumnat</p> <p>Guia per al professorat</p>
	<p>Angela Sommer-Bodenburg <i>Històries de por</i> Edicions Bromera, S.L.</p> <p>Quadern per a l'alumnat</p> <p>Guia per al professorat</p>

	<p>Angela Sommer-Bodenburg</p> <p><i>El petit vampir canvia de casa</i></p> <p>Alfaguara grupo promotor</p> <p><u>Quadern per a l'alumnat</u></p> <p><u>Guia per al professorat</u></p>
---	---

1.5. Contes de por per escoltar

La pàgina web *Una mà de contes* ofereix moltes possibilitats. La que aquí destaquem és la d'escoltar contes mentre l'il·lustrador en el va dibuixant, com un recurs més per fer conèixer contes populars i d'autor als infants.

<http://www.super3.cat/unamadecontes/>

Hem seleccionat 5 contes, on el tema de la por hi és present.

[El fantasma del violí](#)

[El llum](#)

[En Pere sense por](#)

[La mort per padrina](#)

[Hansel i Gretel](#)

1.6 Bibliografia

CHANSKY, Tamar (2014). *Freeing your child from anxiety*. Danvers: Harmony.

COLL, Laura (2015). “La por infantil: identificar-la, afrontar-la i superar-la”. *El nano* (<http://www.petitsabadell.cat/elnano/por-infantil-superar-afrontar-identificar/>)

DOMÈNECH, Montse (2016). *La vacuna contra la por*. Barcelona: Rosa dels Vents. (Hi ha nou contes de por.)

FUNDACIÓN GERMÁN SÁNCHEZ RUIPÉREZ (2006). *Los miedos infantiles en la literatura para niños*. Salamanca: Centro de Documentación e Investigación de la Literatura Infantil y Juvenil.

GUTIÉRREZ, Ana, Pedro Moreno (2011). *Los niños, el miedo y los cuentos*. Bilbao: Desclée De Brouwer.

LIENAS, Gemma (2013). *Aprender a ser feliz a través de la lectura: la función educadora de la literatura*. Trobada pedagògica “Lectura i èxit educatiu” (<https://youtu.be/wWmJBzvLOBg>).

MUNAR, Bàrbara (2012). “Els contes, una arma terapèutica contra els temors infantils”, *Joia Magazine salut mental*. <https://joiamagazinesalutmental.wordpress.com/2012/07/23/papa-tinc-por/>

<http://www.balaguer.cat/portal/7/data/por.pdf>

<http://www.super3.cat/unamadecontes/>

http://www.clijcat.cat/faristol/paginas/detall_critiques.php?recordID=2692

<http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/lectura/gustperlalectura/materialdidactic/>

EL LLIBRE QUE TENIM A LES MANS

2. 1 Introducció

QUAN NEIX UN MONSTRE és un llibre perfecte per fer una lectura comprensiva i divertida:

- Els seus **colors** clars i llampants transmeten alegria i optimisme.
- Les **imatges**, tan jovials, lluminoses, expressives, vistoses i atractives, ens aporten molta informació sobre el text, en faciliten la comprensió, n'amplien el vocabulari, en concreten els espais i hi aporten tota mena de detalls descriptius.
- Les **lletres**, de diferents mides, colors i de moltes formes diferents també contribueixen a motivar els infants per la lectura.

QUAN NEIX UN MONSTRE és un llibre que fa servir el **sentit de l'humor** i els conceptes de **possibilitat i elecció** per tal que l'infant pugui afrontar la por. També l'ajuda a entendre què significa **triar entre dues opcions**, a prendre consciència del fet que cada tria condiciona el pas següent de la història.

Tenir la possibilitat de triar entre dues opcions ajuda a tenir **més confiança en un mateix**. Caldrà valorar les opinions de tots els infants, ells hauran d'entendre que totes les eleccions que facin tenen repercussions.

Aquest llibre té una **estructura repetitiva i circular**, en el sentit que acaba de la mateixa manera que ha començat, i **ajuda l'infant a anticipar el que passarà**, cosa que li dóna molta **seguretat**. **Les repeticions** proporcionen molt de **ritme** i fan molt àgil la lectura. Aquestes característiques ajuden l'infant a memoritzar el conte.

2.2 Estratègia “formular hipòtesis i comprovar-les”

Per tots els motius que hem esmentat a la introducció, i també perquè resulta fonamental l'ensenyament i l'aprenentatge de les estratègies lectores per aconseguir lectors autònoms i competents, en la lectura d'aquest llibre practicarem **l'estratègia de formular hipòtesis i comprovar-les**.

“Predir per als lectors significa utilitzar els seus coneixements previs i el text que llegeixen per tenir expectatives del que passarà o de la informació que el text pot contenir (...)”.

Kelley & Clausen-Grace. Citat a: A. CALERO. *Cómo mejorar la comprensión lectora*, 2011.

El procés de formular i verificar hipòtesis és l'essència de la comprensió, és la interacció entre el que ja sabem i el que diu el text. Quan als nostres alumnes no els és possible formular hipòtesis sobre el text, bé per la lentitud excessiva en la descodificació, bé per manca de coneixements previs sobre el tema o bé per les dificultats discursives del mateix text, la lectura esdevé molt poc eficaç: no l'entenen, no tenen consciència de les dificultats i no saben com controlar i regular la comprensió.

La formulació d'hipòtesis és una estratègia que s'aplica en els tres moments del procés lector: abans, durant i després de la lectura. Abans de la lectura, ens permet generar expectatives; si les formulem durant la lectura, les podem comprovar mentre interactuem amb el text, alhora que les anem ajustant i confirmant per aconseguir una comprensió millor del que llegim; i, després de la lectura, contrastem, confirmem i revisem les hipòtesis inicials.

10. Activitats per treballar les estratègies de comprensió lectora a l'educació infantil i al cicle inicial de primària. L'Impuls de la lectura Col·lecció de dossiers didàctics derivats de la formació sobre L'aprenentatge inicial de la lectura (Saber llegir). Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya Octubre 2013

Per poder practicar aquesta estratègia necessitarem una cartolina A4 tallada per la meitat, per poder tapar i destapar el text.

2.3 El mestre, model de lectura en veu alta

El mestre també haurà de ser **model de lectura en veu alta**, i haurà de tenir en compte:

1. Preparar la lectura: Abans de llegir un text, el mestre se l'ha de preparar, ho requereixen el contingut i la forma.
2. Vocalitzar: No deixar-se cap lletra, cap vocal, dir-les totes. Els infants ens han d'entendre.
3. Comunicar: Per poder comunicar el sentit del text primer l'hem d'haver entès. També hem de respectar els signes de puntuació, que són els que donen ritme i sentit al text.
4. Interpretar: Hem de llegir amb naturalitat. La lectura no ha de ser monòtona, ha de ser expressiva. No cal forçar la veu ni sobreactuar. Recordem que estem llegint.
5. Ritme-velocitat: Hem de mantenir una velocitat que permeti als infants entendre el text i captar-ne el sentit. La lectura en veu alta ha de ser més lenta que l'explicació de contes.

6. Projecció de la veu: el mestre ha d'estar còmode, amb una postura natural i relaxada, que li permeti projectar la veu cap als alumnes sense haver-la de forçar.
7. Pronúncia: Com en totes les activitats d'expressió oral, el mestre ha de respectar la fonètica de la llengua que utilitzem, sigui quina sigui la seva variant dialectal.
8. Entonació: Una bona entonació s'aconsegueix respectant els signes de puntuació, que ens indiquen el to i les pauses que hem de fer en la lectura.

No podem oblidar que la lectura en veu alta també ajuda a establir forts vincles emocionals entre els infants, l'adult que llegeix i el llibre. Per això, encara que l'infant ja sàpiga llegir tot sol, és molt important programar aquestes estones de lectura compartida. Després els deixarem temps per a la **relectura**, i en gaudiran, perquè coneixeran la història i en podran anticipar el contingut.

Moltes activitats d'aquest dossier estan pensades per provocar la interacció, el treball en parella, la manipulació i, per tant, les podeu retallar i plastificar (fotografies dels monstres, descripcions, bafarades, els referents d'aula...).

2.4 Abans de la lectura

Conversa a partir de la imatge de la portada: Activitat 1

Proposem començar per una conversa a partir de la imatge de la portada. Es pot fer amb tot el grup. El docent pot escriure les preguntes a la pissarra i deixar un temps abans que els alumnes contestin en veu alta; d'aquesta manera les respostes seran més riques i hi participaran més alumnes. També en poden parlar per parelles o en petit grup. Com a resum de la conversa es pot fer un mural amb les respostes dels alumnes a les preguntes marcades en negreta al guió de conversa. Al mural, penjat en un lloc visible de la classe, els alumnes poden escriure altres idees que se'ls acudin mentre duri la lectura de l'àlbum.

Amb aquesta activitat estem introduint els alumnes en el tema de l'àlbum: la por, i activem coneixements previs sobre els monstres que coneixen.

Guió de conversa

- Us agraden els monstres?
- Que us fan por?
- **Quines altres coses us fan por?**

Respostes possibles:

- Els fantasmes, les bruixes...
 - Els gossos
 - Els trons, les tempestes
 - Quedar-me sol a casa
 - Anar al metge
 - Perdre'm
 - Quedar-me tancat en un lloc
 - Sentir sorolls quan estic sol, a la nit...
- Aquest monstre de la portada d'aquest llibre us fa por?

Respostes possibles:

- No, és divertit.
 - És de molts colors, somriu, és grassonet, té les dents rodones, té les banyes i les urpes (ungles) de color rosa, no està en una posició de voler menjar-se ningú, sembla un bon jan, sembla tovet, et vénen ganes d'abraçar-lo.
- **Quins monstres coneixeu vosaltres?**

Respostes possibles:

- Vampir, Godzilla, h, Mòmia, zombi, basilisc, ogre, gegant, troll, drac, Golem, Frankenstein, quimera, orc, gàrgola, hidra, Minotaure, King Kong, gremlin, Kraken, Yeti, Manticora, Shreck...

Conversa a partir del títol del llibre. Activitat 2 (activitat amb suport)

Continuem la conversa. En l'activitat anterior ens hem fixat en la imatge de la coberta de l'àlbum. Ara en llegirem el títol i convidarem els alumnes a dir-nos què saben dels monstres, a partir de dues preguntes:

- On deuen néixer els monstres?
- Al bosc, als llacs, a les coves, al mar...
- Com deuen néixer?
- Del ventre de la seva mare, d'ous...

Després de respondre les dues preguntes és el moment de fixar i compartir l'objectiu de la lectura. Deixarem l'objectiu de la lectura en un lloc visible perquè ens guiï.

“Sou valents, vosaltres? Doncs si sou valents... llegirem per saber què passa quan neix un monstre!”.

Fem prediccions. Activitat 3

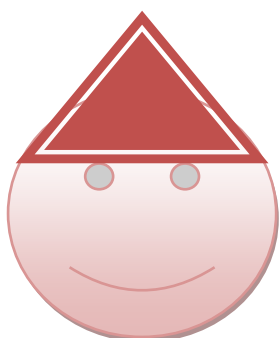
Ha arribat el moment de fer prediccions. Proponem que els alumnes en facin amb l'ajuda d'un suport visual. Han d'entendre que les prediccions o hipòtesis es fan a partir de preguntar-nos: què passarà... com continuarà...

Plantegem tres emoticones amb barrets de diferents colors perquè el docent triï quin reforç vol oferir a l'alumne perquè formuli la seva predicció. Des del més general (barret vermell), fins al que exigeix la formulació més concreta: *Jo crec que...* Amb aquest darrer començament l'alumne aprèn que les prediccions són personals: *Jo crec que...* i que dues respostes diferents poden ser igualment correctes. Més endavant ja aprendrà que hi ha certes restriccions...

Podem tenir aquestes emoticones plastificades i penjades com a referent d'aula per consultar. Ens plantegem fer explícita aquesta estratègia perquè els alumnes la interioritzin.

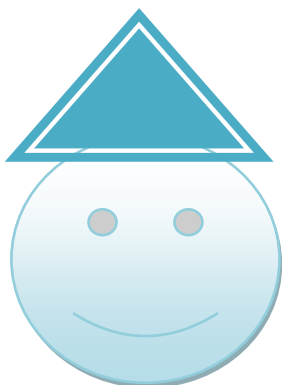

Suport visual:

Què et sembla que passarà en aquesta història?

Quina predicció fas?

Jo crec que...

És important que recollim a la pissarra o en un mural les prediccions que fan els alumnes. D'aquesta manera veuran que es poden fer prediccions diferents. Els alumnes menys creatius s'enriquiran amb les respostes dels seus companys i s'animaran a pensar-ne més d'una. També podem proposar, un cop haguem posat en comú i recollit les prediccions dels alumnes, que cada nen en triï tres i les escrigui (material de suport per a l'alumne).

2.5 Durant la lectura

Proposem que la lectura de l'àlbum es faci de manera fragmentada i col·lectiva, per ensenyar els alumnes a interpretar tant el text com les imatges. Segurament el nivell lector de molts alumnes de CI permetria que en fessin una lectura autònoma i seguida, però hem escollit aquesta modalitat per treballar explícitament l'estratègia de fer prediccions.

La fragmentació que suggerim és la que presenta el llibre de manera natural.

Proposem que sigui l'adult qui llegeixi, per donar un bon model de lectura. A continuació es pot convidar els alumnes a rellegir els fragments i, en acabar el treball col·lectiu, a llegir l'àlbum de forma individual.

Fem prediccions a partir del text, de les imatges i de la fórmula...

Activitat 4

Ja hem comentat que en la lectura d'aquest llibre ens proposem ensenyar a fer hipòtesis a partir del text i de les imatges. La decisió que hem pres té molt a veure amb l'estructura que presenta el text, que convida a pensar en dues possibilitats, i per tant gairebé força els alumnes a fer hipòtesis. Aquesta estructura es repeteix a cada seqüència del llibre, de manera que serà molt útil tenir-la visible a l'aula per reconèixer-la. Després d'haver llegit la seqüència l'escriurem entre tots:

Quan

hi ha dues possibilitats:

O bé és

O bé és

Si és doncs ja està.

Però si és aleshores hi ha dues possibilitats:

Quan...

hi ha dues possibilitats:

o bé...

o bé...

si... doncs ja està.

Però si... aleshores hi ha dues possibilitats:

...

Aquesta fórmula, en llegir-la repetidament, es converteix en una mena de cantarella que provoca plaer en els infants, en el sentit que és com un joc, i també els dona seguretat en la lectura, perquè la memoritzen i la poden preveure en la lectura o repetir junt amb el mestre.

El mestre llegeix:

Quan neix un monstre hi ha dues possibilitats... o bé és un monstre que habita... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: els boscos llunyans,

O bé és un monstre que... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: és un monstre que viu sota el teu llit.

El mestre llegeix:

Si és un monstre que habita els boscos llunyans, doncs ja està.

Però si és un monstre que viu sota el teu llit, aleshores hi ha dues possibilitats: o bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: se't menja,

O bé... us feu amics i... **(tapem el text i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: i te l'enduus a l'escola.

El mestre llegeix:

Si se't menja, doncs ja està.

Però si te l'enduus a l'escola, aleshores hi ha dues possibilitats:

o bé... **(tapem el text restant... i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: seu tranquil·lament, fa els deures i es converteix en el primer monstre que juga a l'equip de bàsquet de l'escola,

O bé..... **(tapem el text restant... i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: es cruspeix el director.

El mestre llegeix:

Si seu tranquil·lament, doncs ja està.

Però si es cruspeix el director, aleshores hi ha dues possibilitats:

O bé ... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: o bé fa un grunyit “nyam” i balla el bugui-bugui,

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: fa un grunyit i diu “ho sento” i se’n va travessant la paret.

El mestre llegeix:

Si balla el bugui-bugui, doncs ja està.

Però si se’n va, aleshores hi ha dues possibilitats:

O bé ... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: seu al parc i es grata el cap,

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: fa una respiració profunda i marxa cap als boscos llunyans.

El mestre llegeix:

Si seu al parc, doncs ja està.

Però si marxa cap als boscos llunyans, aleshores hi ha dues possibilitats:

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: o bé troba un hotel dels cars pel camí i decideix fer-hi nit,

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: rodeja l’hotel i a la part del darrere hi troba un paraigua trencat i decideix dormir-hi a sota.

El mestre llegeix:

Si dorm en un hotel dels cars, doncs ja està.

Però si dorm sota del paraigua, aleshores hi ha dues possibilitats:

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: una de les noies que treballen a la cuina surt i li tira les restes d'una crema de verdures pel damunt,

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: la noia que treballa a la cuina veu el monstre i s'atura.

El mestre llegeix:

Si la noia que treballa a la cuina li tira les restes de la crema de verdures, doncs ja està.

Però si la noia s'atura, aleshores hi ha dues possibilitats:

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: el monstre li fa l'ensurt de la seva vida ("grrroarr!") i ella fuig comes ajudeu-me tot cridant: "Socors!".

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: el monstre li regala una rosa i s'enamoren.

El mestre llegeix:

Si la noia surt comes ajudeu-me tot cridant "socors", doncs ja està.

Però si s'enamoren, aleshores hi ha dues possibilitats:

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: ella li fa un petó i el monstre es transforma en un jove atractiu,

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: ell li fa un petó i la noia es transforma en un monstre.

Pàgines 21 i 22. Activitat 14

El mestre llegeix:

Si el monstre es transforma en un jove atractiu, doncs ja està.

Però si la noia es transforma en un monstre, aleshores hi ha dues possibilitats:

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: el monstre diu “uuuuuuuurgh, ara ets molt lletja”,

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: el monstre diu: “Mira, jo sóc un monstre i tu ets un monstre. Casem-nos”.

Pàgines 23 i 24. Activitat 15

El mestre llegeix:

Si el monstre diu: “uuuuuuuurgh!”, doncs ja està. Però si el monstre diu “casem-nos”, aleshores hi ha dues possibilitats:

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: viuen feliços i tenen un bebè monstre,o...

Deixem que diguin els alumnes.

Pàgines 25 i 26. Activitat 16

Passem pàgina i tapem el text, deixem que diguin els alumnes.

Destapem i llegim per comprovar la predicció: es mengen l'un a l'altre.

Pàgines 27 i 28. Activitat 17

El mestre llegeix:

Si es mengen l'un a l'altre,

Doncs ja està. Però si tenen un bebè monstre, aleshores hi ha dues possibilitats:

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: o bé és un monstre que habita els boscos llunyans,

O bé... **(tapem el text restant i deixem que diguin els alumnes).**

Destapem i llegim per comprovar la predicció: és un monstre que viu sota el teu llit...

Fixem el vocabulari. Activitat 18

A mesura que anem llegint, haurem de tenir especial cura a fixar el vocabulari que apareix a cada pàgina. És important que els alumnes ampliïn el seu lèxic. En aquest llibre aquesta activitat s'ha de fer a partir de la imatge, ja que el text reproduïx consecutivament l'estructura que ja hem treballat a l'inici d'aquest apartat.

A continuació proposem el vocabulari que es pot treballar en les diferents pàgines de l'àlbum. Segurament moltes paraules sortiran oralment quan facin hipòtesis, i d'altres requeriran un treball específic. Cada docent decidirà el tipus de treball que pot fer. Una idea podria ser que uns alumnes fossin els encarregats d'anotar en unes fitxes o en una llibreteta les paraules que han après llegint aquest conte. Així, després de llegir, podríem proposar als alumnes que descriguin una pàgina de l'àlbum utilitzant les paraules que hem escrit.

També es pot confeccionar un vocabulari d'aula: en una fitxa escriure la paraula, la definició, una frase i un dibuix. Es podria simplificar escrivint la paraula i fent una frase que faci referència a l'àlbum il·lustrat.

A continuació, per facilitar la feina del docent, presentem un buidatge de les paraules que es podrien treballar al CI:

Pàgina 2
Monstre petit
Cotxet
Manta

Pàgina 5
Menjar-se
Empassar-se

Pàgina 3
Bosc
Troncs
Bolets
Foscor
Nit
Herba
Gespa

Pàgina 4
Habitació
Llit
Tauleta de nit
Llum
Funda nòrdica
Pijama
Sorpresa
Coixí
A sota

Pàgina 6

Escola
Nens
Nenes
Motxilla
Bossa
Maleta
Ulleres
Jugar
Amics
Contents
Donar la mà

Pàgina 7

Quadre
Bàsquet
Jugadors
Equip
Pilota
Equipació (samarreta sense mànigues, pantalons curts, mitjons, vambes)
Banc
Contents
Satisfets
Seure

Pàgina 9

Ballar
Riure
Dibuixos
Treure la llengua

Pàgina 10

Forat
Paret
Totxos
Pedres
Enderrocar
Travessar
Sortir
Sorpresa

Pàgina 11

Parc
Banc
Gratar-se el cap

Pàgina 12

Ciutat
Senyal
Caminar

Pàgina 13

Hotel
Pisos
Balcons
Bandera
Torretes/testos
Arbusts

Pàgina 14

Contenedor
Brossa
Escales d'emergència
Paraigua

Pàgina 15 i 16

Cassó
Puré
Llençar
Noia
Uniforme de cuinera
Paraigua
Sorpresa
Contenedor d'escombraries
Cassó

Pàgina 17

Espantar
Grunyir
Fugir corrents
Fugir cames ajudeu-me
Cassó
Puré

Pàgina 18

Cor
Amor
Rosa
Alegria
Enamorar-se

Pàgina 19

Fer un petó
Príncep
Noi
Arracada
Guapo

Pàgina 20

Fer un petó
Una monstre
Lila

Pàgina 21

Sorpresa
Tristesia
Decepció

Pàgina 22

Anell de compromís
Casar-se
Felicitat

Pàgina 23

Passejar
Papallones
Arbre
Primavera
Cotxet
Bebè monstre
Estimar-se

Pàgines 25 i
26

Menjar-se
Endrapar

2.6 Després de la lectura

Rellegim el conte. Activitat 19

Per assegurar la comprensió i recordar la seqüència del conte, el rellegim. Aquesta relectura és molt important, ja que hem llegit el llibre molt fragmentat, i ara cal que els alumnes retinguin la història en conjunt abans d'iniciar les activitats de després de la lectura. Es pot fer col·lectivament, per parelles o individualment, depenent del nivell lector dels alumnes. Proponem, però, que en algun moment el llegeixin individualment.

Quan

hi ha dues possibilitats:

O bé és

O bé és

Si és

doncs ja està.

Però si és

aleshores hi ha dues possibilitats:

Parlem del conte. Fem preguntes. Activitat 20

Els alumnes ja han llegit en profunditat l'àlbum il·lustrat. És el moment d'encetar una conversa sobre la lectura. A continuació es presenten una sèrie de preguntes per guiar la conversa. Hi ha moltes preguntes i algunes segurament s'han fet durant la lectura. El docent triarà aquelles que cregui més rellevants, però també ha d'estar atenta als interessos dels alumnes, sempre que no s'apartin del contingut del llibre.

La conversa s'ha de dur a terme amb el llibre a les mans perquè els nens puguin justificar les seves respostes buscant el fragment de text o la imatge.

Tal com diu Aidam Chambers en el seu llibre *Dime*, es tracta d'ajudar els infants a parlar i a escoltar bé sobre els llibres que llegeixen.

Les preguntes no s'han d'utilitzar com una "bateria" sinó que han de formar part d'una conversa que serveixi per ajudar els infants a expressar pensaments, sentiments, records... i s'han de sentir segurs i importants quan expliquen la lectura a la seva manera.

- Què t'ha cridat més l'atenció d'aquest conte?
- Hi has trobat a faltar alguna cosa?
- Hi has trobat alguna cosa estranya?
- Hi passa alguna cosa que t'hagi deixat parat?
- Has trobat en aquest conte alguna cosa que no hagis trobat mai, fins ara, en un altre conte?

Fem preguntes generals

- Haves llegit algun conte com aquest, que s'hi assemblés?
- Quan has vist el llibre, abans de començar-lo a llegir, què n'has pensat? Quina mena de llibre creies que era?
- Ara que ja l'has llegit, penses el mateix?
- Has pensat abans de llegir-lo que es tractava d'un llibre de més petits? Per què?
- Què et suggeria el títol del llibre, abans de començar?
- El recomanaries a un nen o nena més petit perquè el llegís? Per què?

Fem preguntes específiques

- Als boscos hi viuen monstres?
- Els monstres poden viure sota el llit?
- Els monstres mengen persones?
- Els monstres van a l'escola?
- Els monstres juguen a bàsquet?
- Els monstres s'enamoren, es casen i tenen fills?
- Els monstres existeixen?
- Els monstres són reals?
- Els monstres imaginaris poden fer totes aquestes coses?
- Per què creus que el conte acaba igual que comença?
- Què hem de fer quan tenim més d'una possibilitat en les coses de la vida?
- Què hem de fer per prendre una decisió?
- I si ens equivoquem?

Juguem amb els monstres. Activitat 21 (activitat amb suport)

És possible que molts alumnes coneguin els monstres que surten a la pel·lícula *Monstres S.A.*, de la factoria Disney. Els proposem que aparellin la imatge i la descripció de 6 monstres. Aquesta activitat es pot fer en parella o petit grup. Un cop els alumnes han fet l'activitat, es poden deixar les imatges i les descripcions en una capseta perquè hi puguin jugar en una altra ocasió.

Solucions:

SULLEY

Aquest monstre es diu Sulley. Fa dos metres i mig d'alçada i té el cos recobert de pèl de color blau, amb taques violeta. Té els ulls molt rodons, el nas negre i xato, i al cap hi té dues banyetes. Té la boca grossa. Li agrada somriure. Fa una mica de por, però és un tros de pa, tracta molt bé la Boo.

MIKE

Aquest monstre es diu Mike. És petit i de color verd. Només té un ull, però molt gros. Quan obre la boca se li veuen unes dents arrodonides. Al cap hi té unes banyes molt petites. El seu caràcter és enèrgic i esbojarrat, però també és un romàntic, enamorat de la Cèlia, la recepcionista de la companyia de monstres. Sovint es discuteix amb en Sulley, però se sent orgullós d'ell i sempre li dóna suport quan les coses van mal dades. És el seu millor amic i el seu ajudant.

RANDALL

Aquest monstre es diu Randall. És mig llangardaix mig camaleó. És de color gris-violeta. Té el cap aplanat, amb una mena de cresta al mig. Els ulls són rodons com dues pilotes de ping-pong. La boca es grossa i allargada, amb dentetes punxegudes. Com a bon camaleó canvia d'aparença i es camufla molt bé en l'entorn. És el "tropa" de la companyia. Vol ser més important que en Sulley. Li agrada molt la seva feina, li encanta espantar nens.

CÈLIA

Aquesta monstre es diu Cèlia. És prima i de color fúcsia. Només té un ull molt gros, amb tres pestanyes. Té la boca petita i en comptes de cabells, serps. És la recepcionista de Monstres SA. És molt dolça i eficient.

WATERNOOSE

Aquest monstre es diu Waternoose i té forma de cranc. És gras i de color gris blavós. Té el cap gros, amb molts ulls, i la boca també gran i com quadrada. És el director general de l'empresa Monstres SA. Hi va entrar ara fa cinquanta anys com a espantador de nens. S'estima molt en Sulley i li fa de padri.

ROZ

Aquesta monstre es diu Roz. És una monstre-llimac. És de color ocre. Té el cap en forma de pera. Té la boca grossa. Els ulls, allargats i tristos. Porta ulleres negres en forma de llàgrima i amb una cadena per no perdre-les. Es mou i parla amb molta lentitud. És molt intel·ligent i exigent. És l'encarregada de distribució de Monstres SA.

Fem una descripció del monstre de l'àlbum il·lustrat. Activitat 22 (activitat amb suport)

Els alumnes han jugat a relacionar les descripcions dels mostres amb les seves imatges. A continuació els farem analitzar alguna descripció per descobrir-ne l'estructura. Les descripcions que han llegit els ha de servir de model per fer la del monstre del conte. Hauran vist, també, que tots els monstres tenen un nom. El de l'àlbum il·lustrat no. Poden inventar-se'n un.

Podem seguir els passos següents:

- 1r. Com es diu el monstre.
- 2n. Aspecte general: gran, petit, alt, baix, prim, gras... forma.
- 3r. Color
- 4t. Cap, ulls, boca, banyes...
- 5è. Caràcter, manera de ser, a què es dedica...

Aprenem paraules noves. Activitat 23 (activitat amb suport)

Durant la lectura hem proposat treballar el lèxic lligat a les imatges. Ara proposem treballar 4 paraules que poden presentar certa dificultat. Els alumnes les han de relacionar amb la definició corresponent. Abans, però, podem jugar a endevinar si recorden on han sortit aquestes paraules en el conte. D'aquesta manera quedaran contextualitzades i els serà més fàcil recordar-les.

Solucions:

Rodejar – Donar la volta
Cruspir-se – Menjar-se
Habitar – Viure en un lloc
Fer nit – Quedar-se a dormir

Llegim en parella altres contes de monstres. Activitat 24 (activitat amb suport)

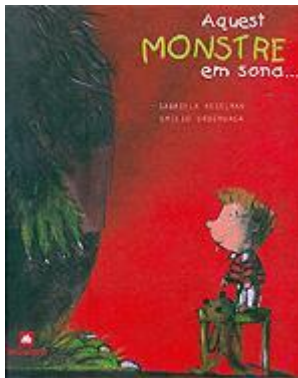
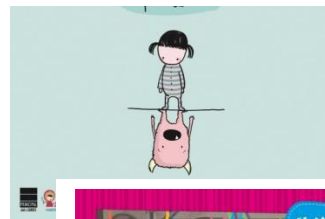
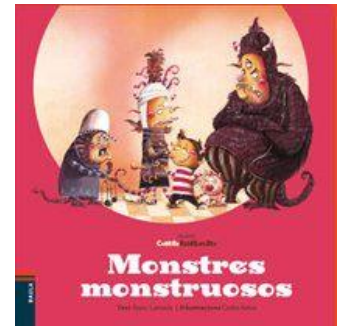
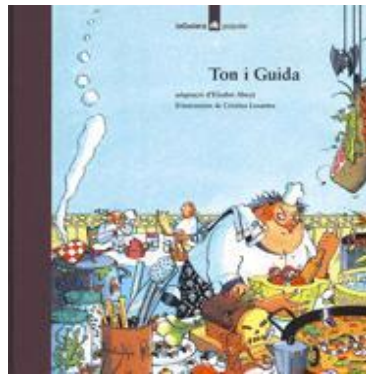
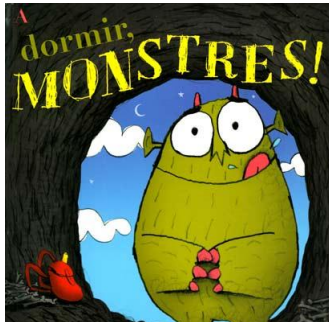
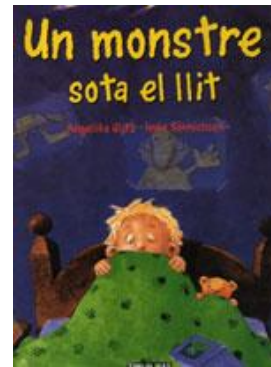
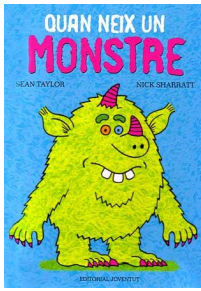
Els alumnes han llegit i treballat col·lectivament l'àlbum il·lustrat *Quan neix un monstre*. Ara proposem que triïn un altre llibre de monstres i que el llegeixin en parella. L'activitat tindrà tres fases:

- La tria del llibre
- La lectura del llibre
- Fem preguntes al company

La tria del llibre:

Per fer la tria del llibre podem convidar els nens a anar a la biblioteca i buscar llibres de monstres adequats a la seva edat. Amb els llibres que hagin trobat, muntarem una exposició perquè cada parella en triï un. Poden mirar-ne la coberta, la contracoberta, fullejar-lo, parlar-ne...

A continuació, per facilitar la feina del docent, proposem una selecció de llibres de monstres:

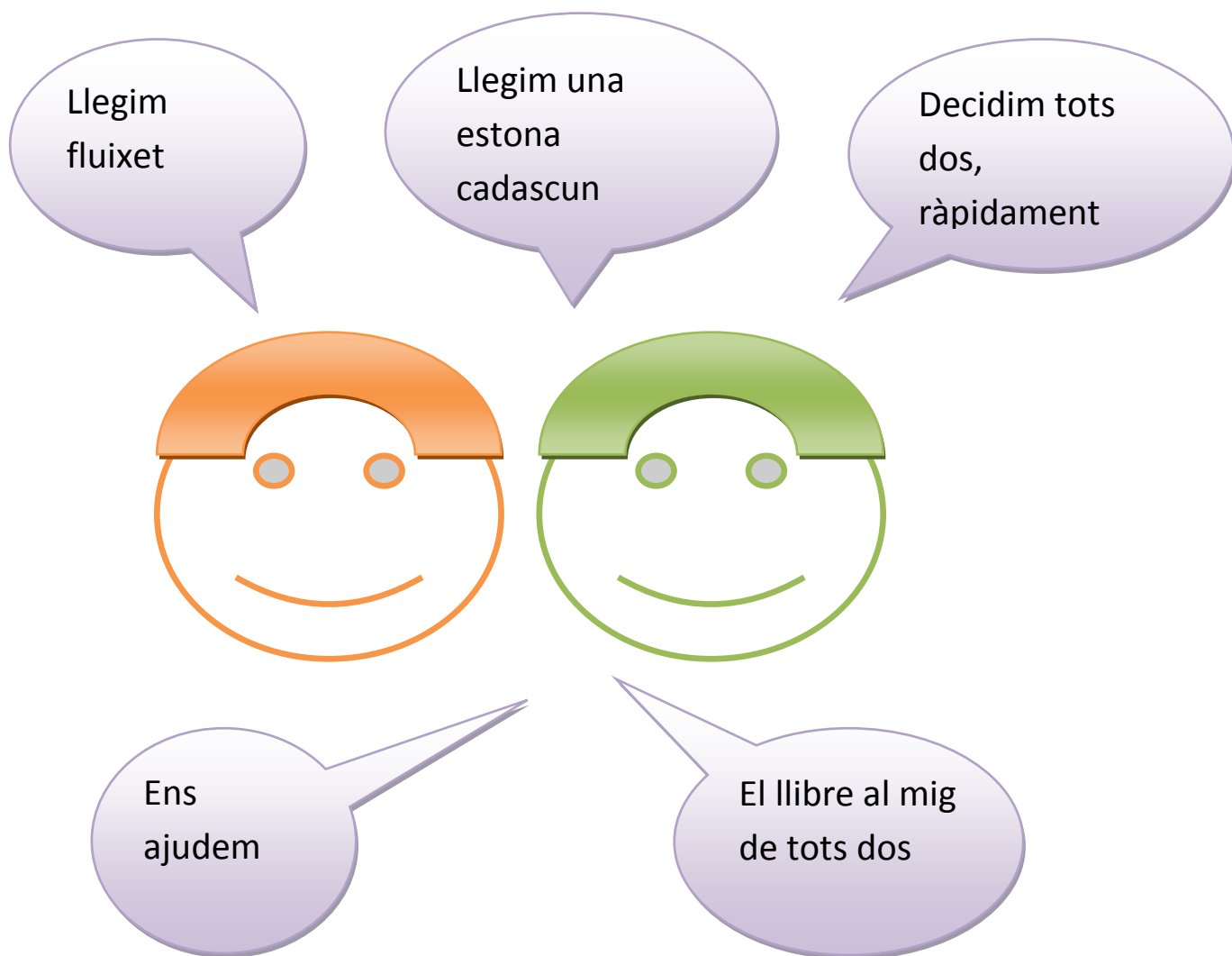

En l'annex trobareu informació sobre aquests llibres.

La lectura del llibre:

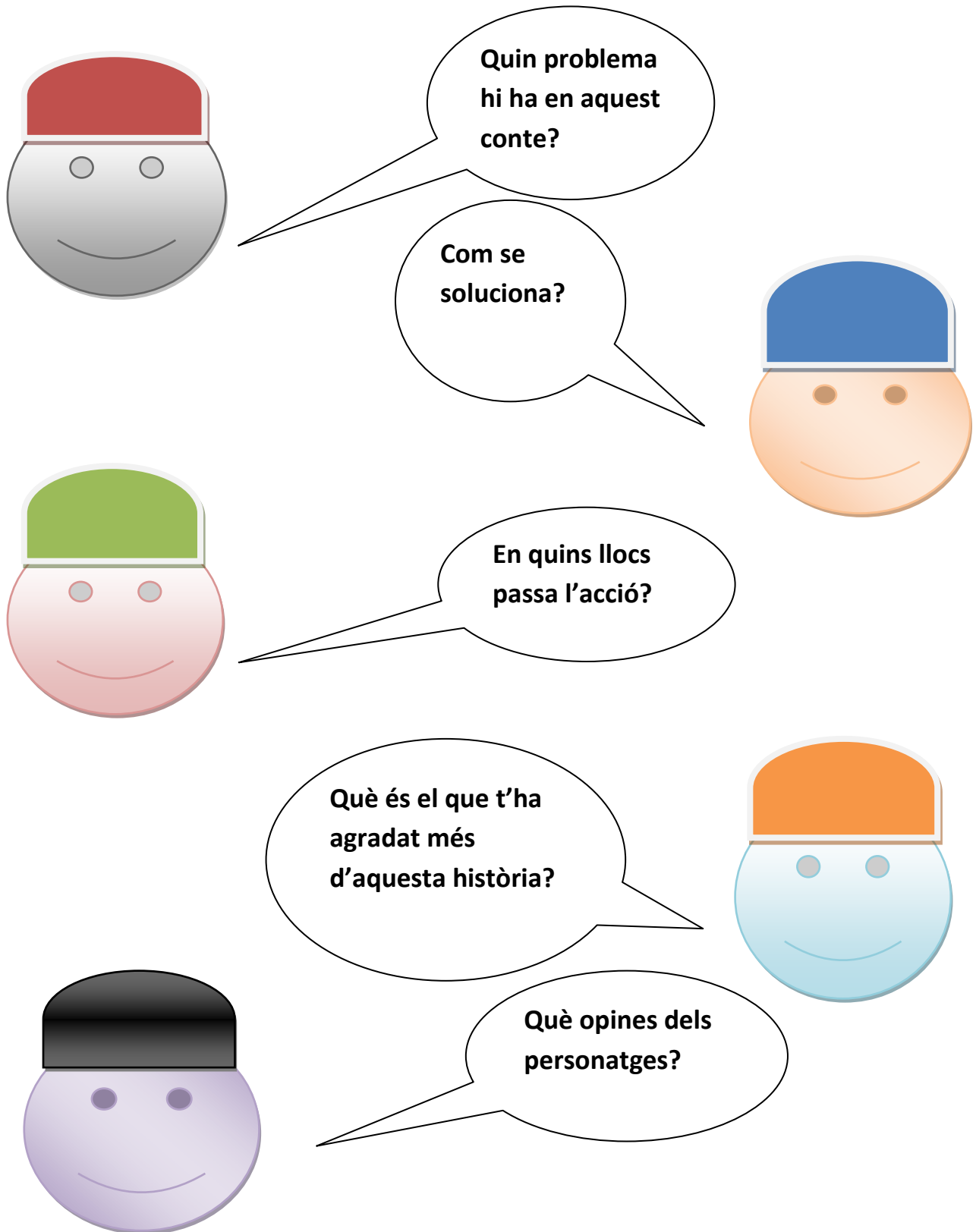
Pot ser que els alumnes no estiguin gaire acostumats a llegir en parella. Per aquest motiu és convenient treballar uns hàbits. Podem compartir els llibres i deixar un referent d'aula perquè puguin consultar les recomanacions. Hi haurem de dedicar una mica de temps, però després agraïrem que l'activitat es desenvolupi amb ordre i autonomia.

LLEGIM EN PARELLA

Fer preguntes al company:

Per accedir a la comprensió d'un text és important que els alumnes aprenguin a fer-se preguntes, mentre el llegeixen, o després. No és un aprenentatge fàcil, ja que normalment les preguntes de comprensió les fa el docent. Una bona manera d'aprendre a fer-se preguntes és primer fer-les al company o tenir una ajuda que els forci a qüestionar-se. El suport visual que presentem va en aquesta línia. La parella comparteix el referent i interacciona tenint com a mediador les preguntes bàsiques per comprendre un text narratiu.

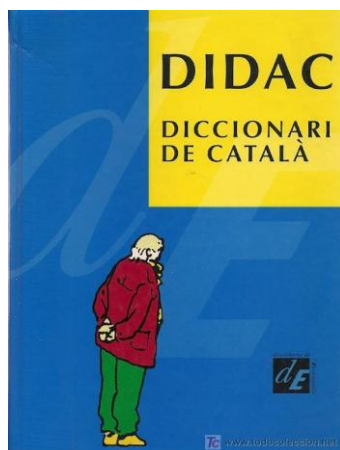

Investiguem... què és un monstre? Existeixen, els monstres? Activitat 25

Els alumnes han remenat molts llibres de monstres i segurament s'han fet una idea del que és un monstre. Aquesta activitat té un doble objectiu, que coneguin la definició de monstre i que coneguin el diccionari català en línia DIDAC.

Si no han buscat mai res al diccionari en línia, proposem que ho facin col·lectivament, indicant els passos que anem seguint.

<http://www.dicdidac.cat/>

Didac. Diccionari de català. Enciclopèdia Catalana

Solució:

Monstre: Un monstre és un ésser fantàstic molt lleig i estrany que fa por. Hi ha novel·les i pel·lícules on surten monstres com l'home llop i Frankenstein.

Fantàstic: De la fantasia, que no és real.

Cookie monster. Activitat 26 (activitat amb suport)

Els alumnes de cicle inicial ja s'han iniciat en l'anglès, a l'escola. Amb aquesta activitat es pretén que apliquin el que han après per saber coses sobre el monstre de les galetes. També volem que prenguin consciència que saben paraules en aquesta llengua i que poden deduir el significat de moltes altres. Per fer l'activitat ens ajudem de la imatge i dels coneixements que puguin tenir els infants sobre aquest personatge televisiu.

Solució:

Text en anglès

He's a hairy monster. His hair is blue, his eyes are protruding and his mouth is very big.

He loves cookies a lot, but now, he eats lots of fruits and vegetables too.

Always, when he's hungry says with his full mouth, "I want cookies. I want cookies, yum, yum, yum ...".

Text en català

És un monstre pelut. Té el pèl blau, els ulls sortints i la boca molt grossa.

Li agraden molt les galetes, però ara també menja molta fruita i verdura.

Quan té gana sempre diu, amb la boca plena, “Vull galetes. Vull galetes, nyam, nyam, nyam...”.

Hei, bugui bugui. Activitat 27 (activitat amb suport)

A l'àlbum il·lustrat el monstre balla el *Bugui bugui*. Aquesta cançó és molt coneguda al parvulari i al cicle inicial. Podem aprofitar el fet que hagi sortit per cantar-la, ballar-la, escoltar-la i llegir-ne la lletra.

Us en presentem la lletra i unes quantes pàgines web per poder sentir-ne la música i mirar com es balla.

Hei, bugui bugui

Amb la mà a dintre,
amb la mà a fora,
amb la mà a dintre
i la fem rodar.

Ballem el bugui bugui
mitja volta, ja!
I ara piquem de mans!

Hei, bugui bugui, hei!
Hei, bugui bugui.
Hei, bugui bugui, hei!
I ara piquem de mans!

Amb el peu

...

Amb la panxa

...

Amb el cul

...

Mariona Serrat Bagué:

<https://www.youtube.com/watch?v=AEOjnM9SXk0>

Music video by Grupo Encanto performing Bugui Bugui. (C)2008 Sony Music Entertainment España/Pas Eventos Y Producciones:

<https://www.youtube.com/watch?v=jwa831d89zo>

HEI BUGUI BUGUI a ritme de SWING! Mainasons recupera cançons infantils populars catalanes i les versiona amb ritmes moderns. Els nens i nenes podran cantar i ballar amb la Nia, la Mel i en Ton! Per a més informació, visiteu la nostra web: <http://www.mainasons.com/> :

<https://www.youtube.com/watch?v=MG1THtPIUos>

Ara...ESCRIC. Activitat 28 (activitat amb suport)

L'última activitat que proposem és que els alumnes escriguin un conte amb un monstre com a protagonista. És una activitat complexa, però ja s'han familiaritzat amb la trama de l'àlbum il·lustrat i amb l'altre conte que han llegit en parella. Si trobeu l'activitat massa difícil considerant el nivell escriptor dels vostres alumnes, la podeu fer a la pissarra digital amb tot el grup classe.

Es faci com es faci l'activitat (individual, per parelles o col·lectivament), podem proporcionar als alumnes dues ajudes:

Seguir la mateixa estructura del conte

Utilitzar la llista de paraules

A l'activitat 4 s'ha treballat l'estructura del llibre i s'ha fet explícita, amb la intenció d'afavorir la creació d'hipòtesis. En aquesta activitat pot servir per crear un conte paral·lel al que han llegit.

Una altra ajuda que podem oferir és un recull de lèxic que els alumnes poden utilitzar per escriure la seva història. A continuació presentem un exemple, però el que és interessant és crear-lo col·lectivament. Els alumnes tenen molta

informació i la poden aportar. Donarem el contingut de la columna de l'esquerra i entre tots emplenarem la de la dreta.

El monstre pot ser:	alt, gran, enorme, ferotge, monstrosos, màgic, fantàstic, antic fastigós, verd...
El monstre pot tenir:	cap, ales, potes, urpes, escates, berrugues, cua, dents ullals, gana, són, mandra, amics, força...
El monstre pot viure:	al mar, en una cova, al bosc, a la muntanya, en un llac, amagat, als llibres, al meu cap, content, enfadat enrabiad, distret...
El monstre pot menjar:	gallines, porcs, caragols, peixos, bous, verdures, pastissos, persones, nens i nenes, princeses, mestres...
El monstre pot fer:	por, terror, gràcia, bromes, fàstic, esport, dieta, foc, fum, pena, ximpleries...

Perquè l'activitat sigui rodona haurem de donar difusió als contes que els alumnes s'hagin inventat. Els podem llegir tots i triar-ne algun per penjar al blog de l'escola. Abans, però, l'haurem de revisar i, si convé, millorar-lo.

El blog de l'escola: l'espai per donar publicitat a totes les activitats, per poder-les compartir amb les famílies, per fer-les més vinculades al món real, amb sentit...

<http://blocs.xtec.cat/>

També podem donar difusió als altres contes que no s'hagin publicat al blog, en un mural titulat *Contes de monstres*, o bé recollits en un volum, que es pot deixar a la biblioteca...

O bé els podem anar a llegir a la classe del petits...

2.7 Quadre de continguts

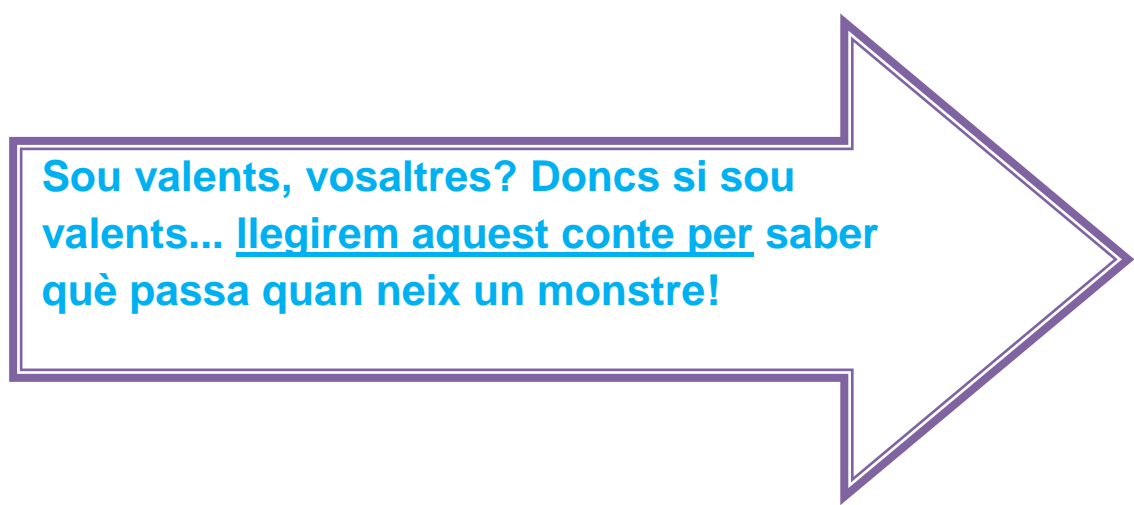
A la taula següent s'indica quins continguts es treballen en les activitats del dossier. També s'indica amb ua "s" si per fer l'activitat l'alumne necessita material de suport.

	Activitats
Creació d'expectatives sobre l'obra, activació de coneixements previs	1,2
Elaboració de l'objectiu de la lectura	2
Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula i del centre	24
Estratègia: formulació i comprovació d'hipòtesis	3, 5-17
Estratègia: fer-se preguntes	24
Ampliació de lèxic: <ul style="list-style-type: none"> - Camp semàntic: la por, monstres, parts del cos - Significat de paraules poc usuals 	18, 23
Estructura del conte	4
Estratègia de descodificació: relectura	19, 28
Participació en una conversa literària	20
Descripció de monstres	21, 22
Esriptura d'un conte	28
Recerca al diccionari digital DÍDAC	25
Aplicació d'estratègies plurilingües	26
Audició d'una cançó	27

ANNEX 1. MATERIAL DE SUPORT PER A L'ALUMNE

(ACTIVITAT 2)

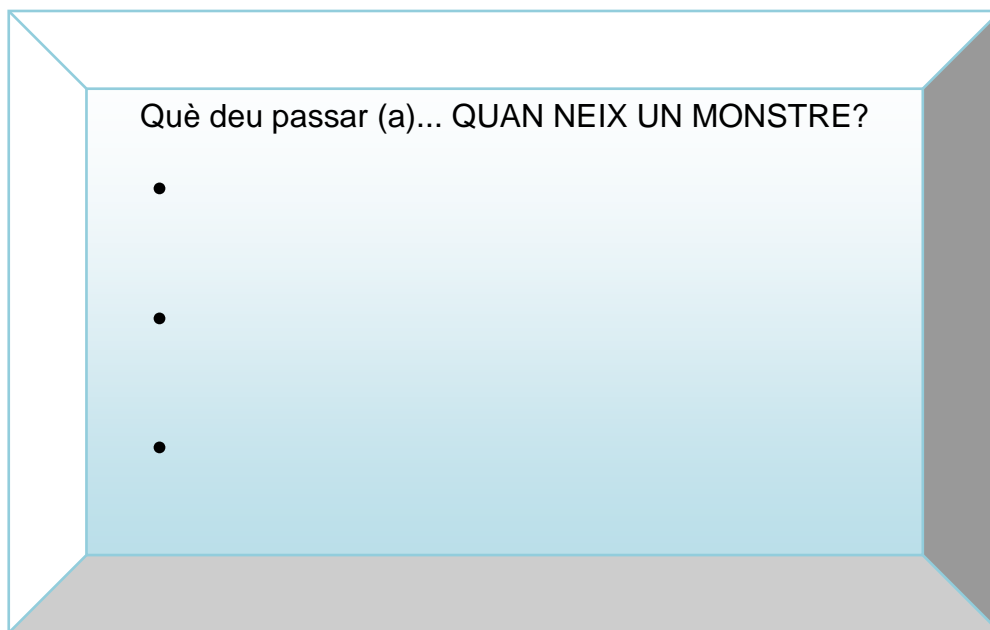
Compartim l'objectiu de la lectura:

Sou valents, vosaltres? Doncs si sou valents... llegirem aquest conte per saber què passa quan neix un monstre!

(ACTIVITAT 4)

Fem prediccions a partir del títol

Què deu passar (a)... QUAN NEIX UN MONSTRE?

-
-
-

Juguem amb altres monstres

Aparelleu cada nom i fotografia amb la descripció del personatge.

Aquest monstre es diu Sulley. Fa dos metres i mig d'alçada i té el cos recobert de pèl de color blau, amb taques violeta. Té els ulls molt rodons, el nas negre i xato i al cap hi té dues banyetes. Té la boca grossa. Li agrada somriure. Fa una mica de por, però és un tros de pa, tracta molt bé la Boo.

Aquest monstre es diu Mike. És petit i de color verd. Només té un ull, però molt gros. Quan obre la boca se li veuen unes dents arrodonides. Al cap hi té unes banyes molt petites. El seu caràcter és enèrgic i esbojarrat, però també és un romàntic, enamorat de Cèlia, la recepcionista de la companyia de monstres. Sovint discuteix amb en Sulley, però se sent orgullós d'ell i sempre li dóna suport quan les coses van de mal borràs. És el seu millor amic i el seu ajudant.

Aquest monstre es diu Randall. És mig llangardaix i mig camaleó. És de color gris-violeta. Té el cap aplanat, amb una mena de cresta al mig. Els ulls són rodons com dues pilotes de ping-pong. La boca, grossa i allargada, amb dentetes punxegudes. Com a bon camaleó canvia d'aparença i es camufla molt bé en l'entorn. És el "trepa" de la companyia. Vol ser més important que en Sulley. Li agrada molt la seva feina, li encanta espantar nens.

Aquesta monstre és diu Cèlia. És prima i de color fúcsia. Només té un ull molt gros, amb tres pestanyes. Té la boca petita i en comptes de cabells, serps. És la recepcionista de Monstres SA. És molt dolça i eficient.

Aquest monstre es diu Waterhouse i té forma de cranc. És gras i de color gris blavós. Té el cap gros, amb molts ulls, i la boca també gran i com quadrada. És el director general de l'empresa Monstres SA. Hi va entrar ara fa cinquanta anys com a espantador de nens. S'estima molt en Sulley i li fa de padrí.

Aquesta monstre es diu Roz. És una monstre-llimac. És de color ocre. Té el cap en forma de pera. Té la boca grossa. Els ulls, allargats i tristos. Porta ulleres negres en forma de llàgrima i amb una cadena per no perdre-les. Es mou i parla amb molta lentitud. És molt intel·ligent i exigent. És l'encarregada de distribució de Monstres SA.

(ACTIVITAT 22)

Llegiu les descripcions dels monstres de la pel·lícula *Monstres SA* i després feu una descripció semblant del monstre del nostre llibre i poseu-li un nom.

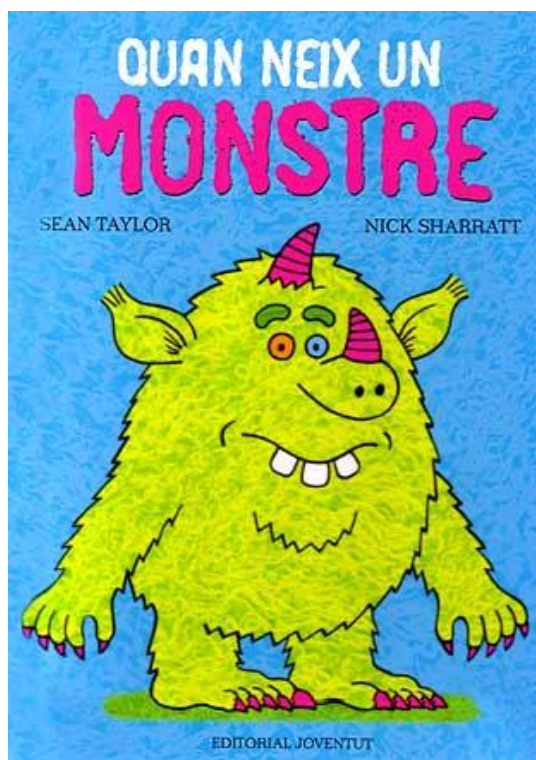
1r. Com es diu el monstre.

2n. Aspecte general: gros, petit, alt, baix, prim, gras... forma.

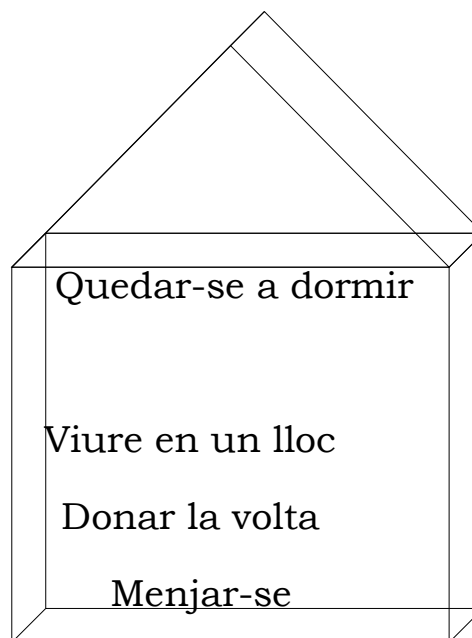
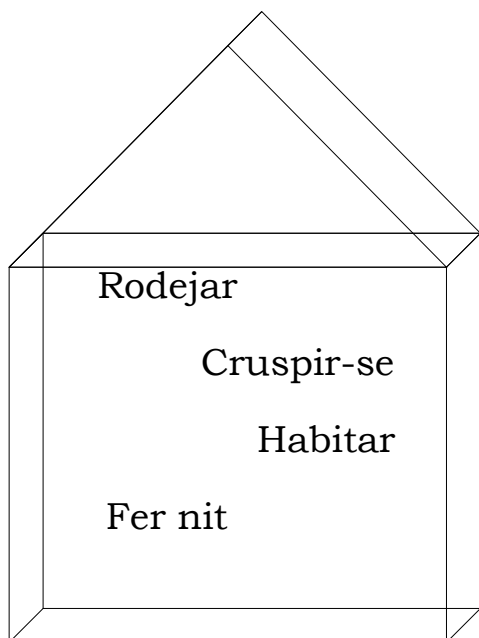
3r. Color

4t. Cap, ulls, boca, banyes...

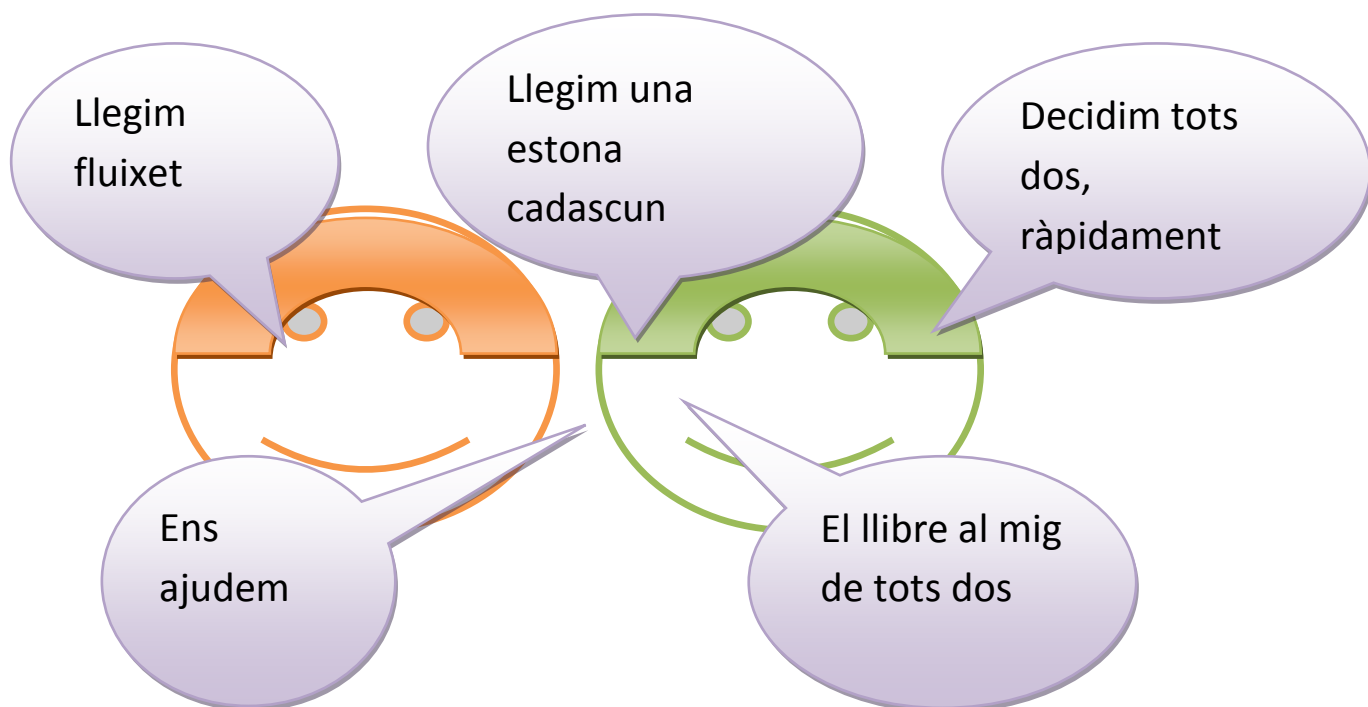
5è Caràcter, manera de ser

Aquestes paraules volen dir... Uniu amb fletxes

LLEGIM EN PARELLA

(ACTIVITAT 24)

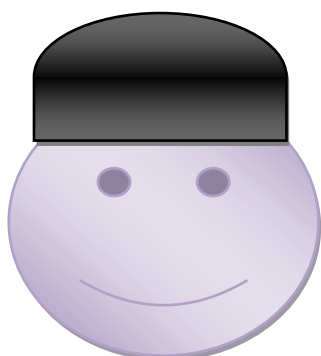

**Com se
soluciona?**

**En quins llocs
passa l'acció?**

**Què és el que t'ha
agradat més
d'aquest conte?**

**Què opines dels
personatges?**

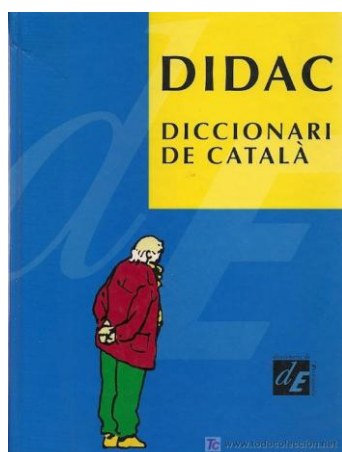
(ACTIVITAT 25)

Investiguem... què és un monstre?

Existeixen, els monstres?

Busqueu-ho al diccionari:

<http://www.dicdidac.cat/>

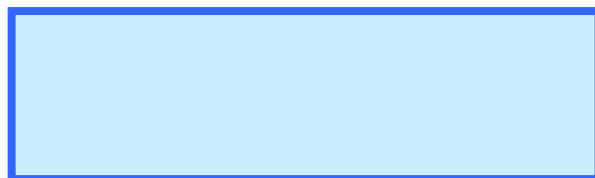
Dídac. Diccionari de català. Enciclopèdia Catalana

Monstre:

Fantàstic:

(ACTIVITAT 26)

Sabeu qui és, aquest? Escriviu el seu nom al requadre i subratlleu les paraules del text en anglès que sapiguen què volen dir. Amb l'ajut dels companys i del mestre intenteu descobrir què ens diuen d'aquest personatge!

He's a hairy monster. His hair is blue, his eyes are protruding and his mouth is very big.

He loves cookies a lot, but now, he eats lots of fruits and vegetables too.

Always, when he's hungry says with his full mouth, "I want cookies. I want cookies, yum, yum, yum ..."

(4

El monstre del conte balla “hei, bugui,bugui”. La sabeu ballar, aquesta, vosaltres?

Aquí teniu la lletra. Va! Proveu-ho, que és molt divertit!

Hei bugui bugui

Hei, bugui bugui

Amb la mà a dintre,
amb la mà a fora,
amb la mà a dintre
i la fem rodar.

Ballem el bugui bugui
mitja volta, ja!
I ara piquem de mans!

Hei bugui bugui, hei!
Hei bugui bugui.
Hei bugui bugui, hei!
I ara piquem de mans!

Amb el peu

...

Amb la panxa

...

Amb el cul

...

(ACTIVITAT 27)

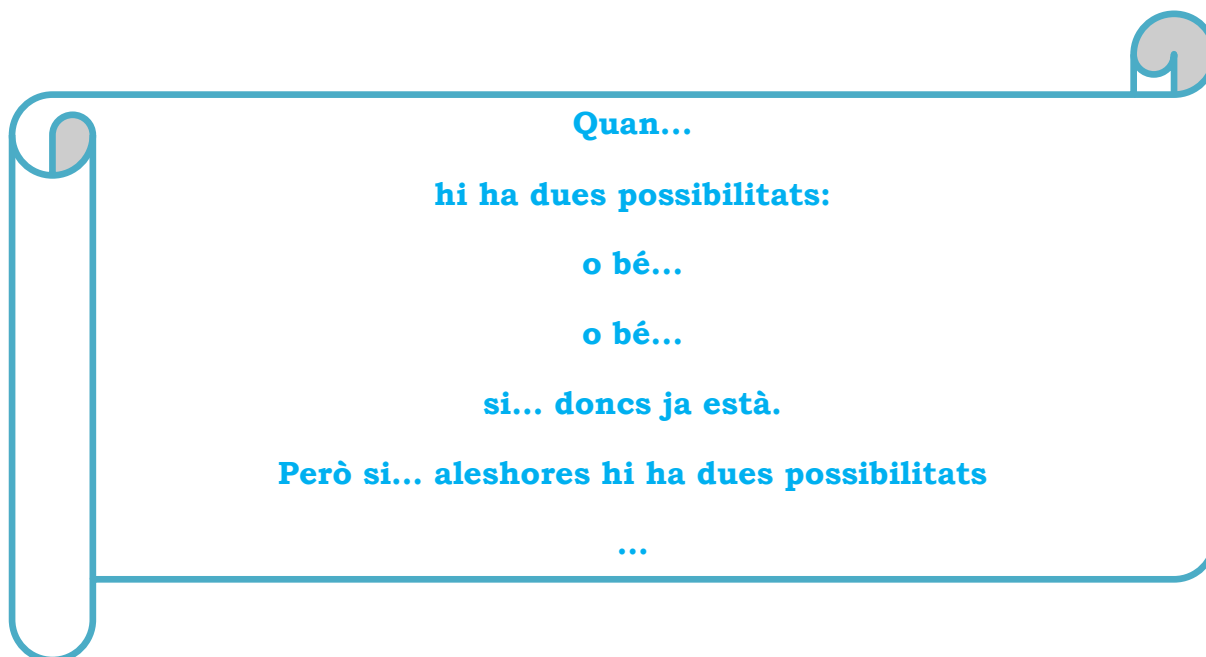
Ara inventeu-vos una nova història. Podeu...

Seguir la mateixa estructura del conte.

Utilitzar la llista de paraules.

Escriure en parella.

Estructura del conte:

Llista de paraules:

El monstre pot ser:	alt, gros, enorme, ferotge, monstruós, màgic, fantàstic, antic, fastigós, verd...
El monstre pot tenir:	cap, ales, potes, urpes, escates, berrugues, cua, dents, ullals, gana, son, mandra, amics, força...
El monstre pot viure:	al mar, en una cova, al bosc, a la muntanya, en un llac, amagat, als llibres, al meu cap, content, enfadat, enrabiad, distret...
El monstre pot menjar:	gallines, porcs, caragols, peixos, bens, verdures, pastissos, persones, nens i nenes, princeses, mestres...
El monstre pot fer:	por, terror, gràcia, bromes, fàstic, esport, dieta, foc, fum, pena, bestieses...

ANNEX 2. CONTES DE MONSTRES

Ressenyes d'alguns àlbums il·lustrats de monstres

<http://serveiseducatiusndavant.cat/5-contes-infantils-amb-monstres-per-nens/>

<http://www.xtec.cat/crp-montcada/comprendio%20lectora/Jo-matare-monstres-per-tu-guia.pdf>

Jo mataré monstres per tu (2011)

- **Autor:** Santi Balmes
- **Il·lustradora:** Lyona
- **Recomanat per a:** Nens de 3 a 7 anys (segons l'autor, és per a "nens fins a 97 anys")
- **De què va?** La Martina és una nena que té por de la foscor i no pot dormir perquè creu que els monstres viuen sota el seu llit. De cap per avall viu l'Anitram (noteu que és Martina a l'inrevés?), una nena que té por dels humans i tampoc no pot dormir.
- **Per què agrada als nens?** Explica per què no cal tenir por a la foscor. I dibuixa un món on els qui són diferents, els monstres, són tan porucs i bones persones com nosaltres.
- **Per què agrada als pares?** És un conte escrit pel cantant del grup musical indie Love of Lesbian, català. Un conte curt i amb missatge.
- **Il·lustracions:** Els preciosos dibuixos, que són part indispensable de la història, són obra de la Lyona, col·laboradora habitual del grup musical. Tenen la virtut de ser senzills i alhora aconseguir fixar-se a la memòria dels nens i dels grans.
- **Editat per:** Principal de los Libros
- **Pàgines:** 32
- **Una curiositat:** El títol del conte procedeix d'una línia de la cançó "Un dia en el parque", dels Love of Lesbian, dedicada a una filla del cantant.

En aquesta adreça hi trobareu una guia didàctica
<http://www.xtec.cat/crp-montcada/comprendio%20lectora/Jo-matare-monstres-per-tu-guia.pdf>

Els monstres monstruosos (2011)

	<ul style="list-style-type: none">• Autor: Enric Larreula• Il·lustrador: Carles Arbat• Recomanat per a: Nens de 4 a 7 anys• De què va? Una família de monstres molt dolents vol tenir un fill encara més dolent. Però el menut surt bona persona i li agraden les coses boniques.• Per què agrada als nens? La situació que explica és divertida i estranya: pares dolents i nen molt bo. És el nen qui ha d'educar els pares a ser bons.• Per què agrada als pares? Els dibuixos són una delícia. El conte té un missatge clar: hem de ser bones persones.• Editat per: Baula• Pàgines: 32• Una curiositat: Un cop publicat, l'autor va convertir el conte en una obra de teatre per a nens.
---	--

Allà on viuen els monstres

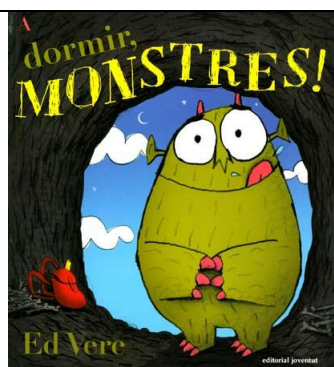
	<ul style="list-style-type: none">• Autor i il·lustrador: Maurice Sendak• Recomanat per a: Nens de 7 a 15 anys• De què va? En Max és un nen rebel que sent que no encaixa en la seva família i entorn. Després de fer unes malifetes i ser castigat a la seva habitació, veu com aquesta es transforma en una selva. El viatge el portarà a una illa on habiten monstres, que el nomenen rei perquè és "el més terrible de tots".• Per què agrada als nens? No és un conte convencional. És fàcil identificar-se amb el personatge principal: solitari i un punt rebel.• Per què agrada als pares? Els adults en poden fer lectures més profundes: cada monstre encarna un comportament de la infància: por de l'abandonament, lideratge, sensibilitat...• Editat per: Kalandraka• Una curiositat: Un clàssic publicat al 1963 i que ha guanyat molts premis. El director Spike Jonze en va fer una pel·lícula tan estranya i fascinant com totes les de la seva filmografia.
---	--

El monstre de colors (2012)

- **Autora i il·lustradora:** Anna Llenas
- **Recomanat per a:** Nens de 7 a 15 anys
- **De què va?** El Monstre de Colors està confós. Cada emoció té un color i s'han barrejat totes, de manera que té un embolic important. Haurà d'aprendre a ordenar-les.
- **Per què agrada als nens?** És un conte senzill i divertit, amb il·lustracions clares. Explica què són les emocions i com centrar-s'hi.
- **Per què agrada als pares?** No cal dir que els adults també aprenen de tot allò que toqui les emocions...
- **Editat per:** Editorial Flamboyant
- **Pàgines:** 48
- **Enllaç:** [“El monstre de colors” a la pàgina de l'autora](#)
- **Una curiositat:** La idea d'aquesta catalana quan va escriure i il·lustrar el llibre s'avança a la pel·lícula de Pixar *Inside Out* (“Al revés”).

A dormir, monstres (2012)

- **Autor i il·lustrador:** Ed Vere
- **Recomanat per a:** Nens de 3 a 10 anys
- **De què va?** Un monstre verd i gros es prepara per sortir a la nit a... menjar nens?
- **Per què agrada als nens?** Els dibuixos són encantadors i juguen al doble sentit. Els nens dubten si un monstre tan divertit com aquest vol cruspir-se'ls o fer-los un petó de bona nit.
- **Per què agrada als pares?** Els pares hi trobaran temes de conversa amb els nens a partir de la pregunta que planteja cada pàgina del llibre.
- **Editat per:** Editorial Joventut
- **Pàgines:** 32

Una curiositat: L'humor és la clau d'aquest petit conte il·lustrat. Els seus dibuixos són de traç senzill i amb un estil inconfusible.

